

PRO BAUHAUS

STROKOVNA PUBLIKACIJA, KI POVEZUJE STROKOVNICE

PROJEKT:

Hiša gjG

LOKACIJA:

Gentbrugge, Belgija

PROJEKTANT:

BLAF architecten

LETO:

2016

POVRŠINA:190 m²**PROGRAM:**

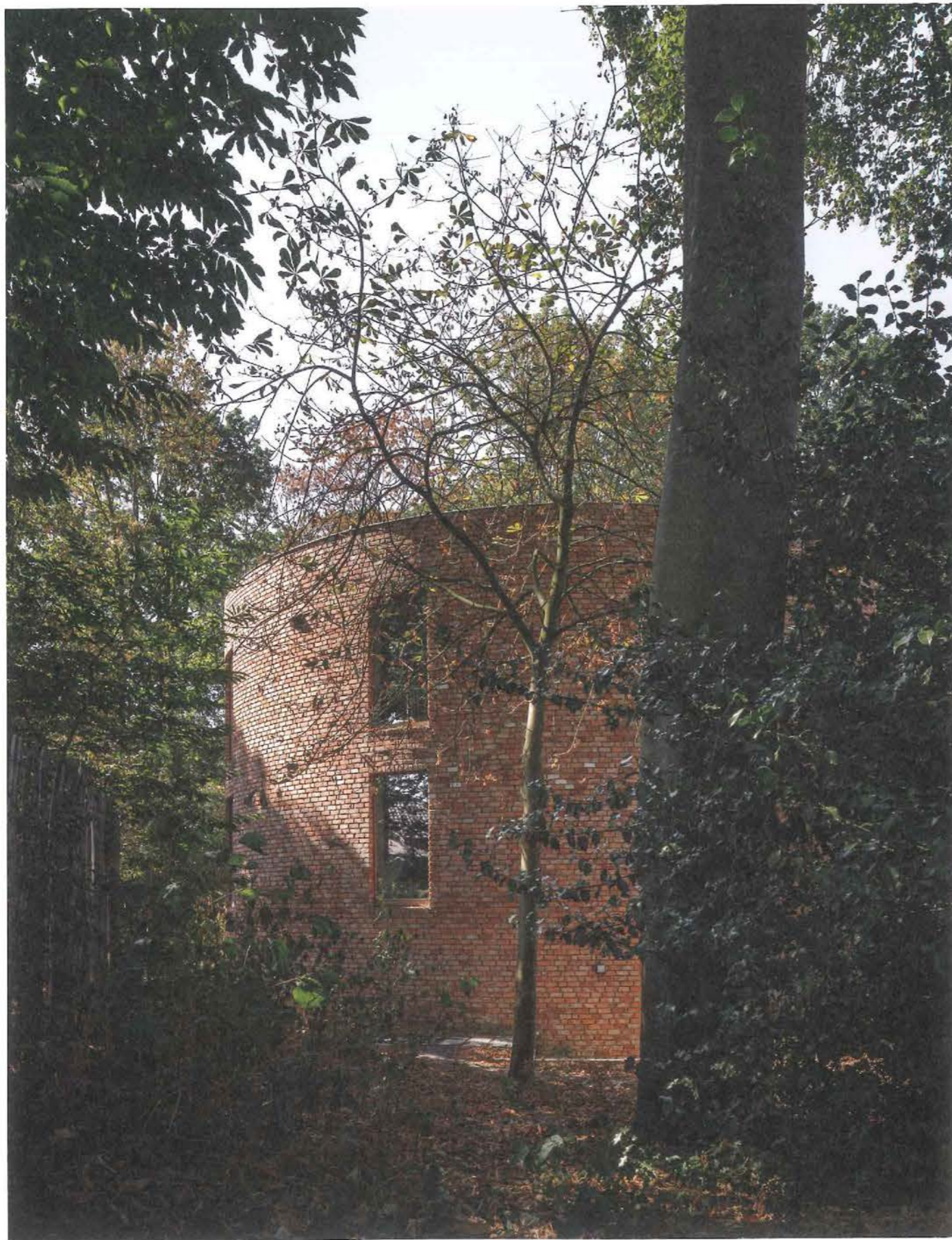
stanovanjski

»gjG House« je ena iz serije eksperimentalnih hiš, ki jih je belgijski arhitekturni biro BLAF architecten izvedel v Flandriji in drugod, in predstavlja del širše raziskave z naslovom »Brick Wall City«. Projekt se ukvarja z natančnim razmerjem med materialom, konstrukcijo in videzom opečne arhitekture. Od uvedbe standardov energetske učinkovitosti »EPB« leta 2006 je toplotna izolacija v oblogah stavb postopoma postajala debelejša, kar je povzročilo premik k lahkim in poceni materialom za fasadne obloge, kot so omet, ploščice, pločevina itd. Kar se tiče opečne gradnje, je to pomenilo evolucijo v smeri opečnih ploščic, ki se na fasade lepijo kot »zunanje tapete«.

Biro BLAF je že zelo zgodaj opazil, da dolgoročna posledica gradnje z lepljenimi plasti materialov pomeni nezmožnost ločevanja teh materialov, ko se konča življenjski cikel zgradbe. Neizogibna posledica tega so ogromne količine odpadkov, ki jih ni mogoče ponovno uporabiti. V smislu oblikovanja ta razvoj vodi tako do nove estetike, pri čemer tektonskih izrazov ni več mogoče obravnavati kot rezultat zlaganja opek, kot tudi do spremenjenega položaja arhitekta. Premisleki biroja BLAF o oblikovanju in gradnji z opeko so privedli do serije hiš, ki predstavljajo materializacijo raziskovanja hibridne gradnje in razvoja novega izdelka, ki so ga arhitekti poimenovali »Big Brick« (velika opeka, op. p.). Hiša gjG je ena od prvih hiš v tej seriji, v kateri arhitekti raziskujejo ponovno uporabo opeke in obliko zunanje stavbne lupine, ki poudari avtonomijo konstrukcije.

Na prvi pogled se morda zdi, da je hiša gjG postavljena v gozdnato okolje. A v resnici stoji tik ob avtocesti E17 v Gentu, na parceli, ki je bila nekoč del vrta graščine iz poznega 19. stoletja. Ukrivljena opečna lupina hiše gjG ni zgolj formalna ali estetska poteza. Hiša stoji na lokaciji, ki je obdana z drevesi. Namesto da bi posekali drevesa, so arhitekti hišo oblikovali raje tako, da se prilaga mednje. Obenem oblika lupine omogoča, da je hiša konstrukcijsko povsem avtonomna. Stabilnost zunanje opečne zidu namreč ni odvisna od prečnic, stebrov ali tramov, temveč le od njegove oblike in opečne povezljivosti.

Poleg tega masivna zunanja »lupina« hiše prispeva k zvočnemu udobju v notranjosti. Izdelana je iz ponovno uporabljenih opek, kar ustvarja splošno in brezčasno estetiko. »Lupina« podpira streho, skupaj tvorita nekakšno obliko zvona, ki predstavlja hišo, izdelano iz jeklenih in lesenih okvirnih konstrukcij. Konstrukcije tvorijo tri nadstropja na eni strani in en odprt prostor na drugi strani. Notranjost »lupine« je zaključena z enakimi ponovno uporabljenimi opekami, kar organsko nadaljuje idejo o bivanju v zunanjem prostoru med drevesi.

Če začnemo na samem začetku, ali lahko na hitro razložite značilnosti projekta? Kakšne so bile zahteve naročnika, na katere ste morali biti posebej pozorni, ali težave, ki jih je bilo treba rešiti?

Stranke povprašujejo po hiši. Seveda sprašujemo po željah ali ciljih, a na arhitektu je, da poleg upoštevanja njihovih želja zasleduje tudi trajnostne in arhitekturne ambicije. Kot arhitekt vsak projekt spremeniš v primer, ambicije in spoznanja pa dodatno prilagodiš z angažmajem, eksperimentiranjem in raziskovanjem.

Vaše uvodno besedilo omenja raziskovalni projekt z imenom »Brick Wall City«. Nam lahko poveste več o tem?

Brick Wall City je »spin off« raziskovalni projekt, ki raziskuje razmerja med materialom, konstrukcijo in podobo (opečne) arhitekture. Raziskava je nastala iz kritične (samo)refleksije biroja BLAF o sodobni arhitekturni praksi, ki jo vodi iskanje novih odgovorov pri gradnji v podnebni krizi. BLAF želi zgraditi stavbe, odporne proti podnebnim spremembam, z uporabo novih načinov gradnje za doseganje energetske učinkovitosti na krožen način. Stavbe so bile v zadnjih 15 letih ponovno radikalno umerjene s predpisi o energetske učinkovitosti. Izolacija stavb ni povzročila le premika v načinu gradnje in podobi našega grajenega okolja, temveč večjo legitimacijo pozicije projektanta, arhitekturne prakse in arhitekture kot discipline. Zgodil se je tako hiter in drastičen premik, ki ga noben izobraževalni program projektantov ali gradbenikov ni mogel predvideti.

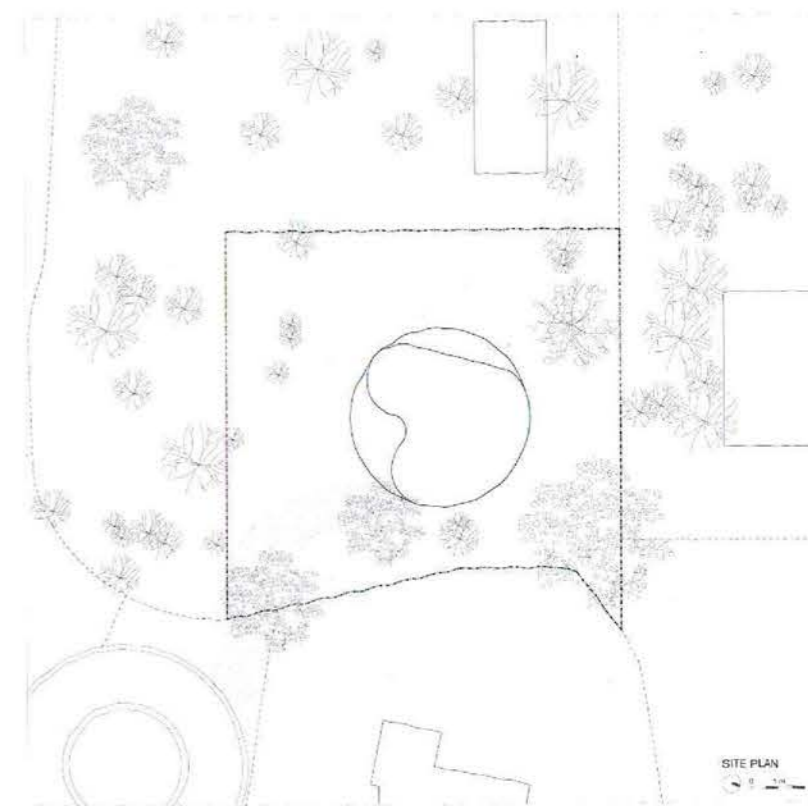
Brick Wall City ni raziskovalni projekt v akademskem smislu. V reviji Flanders Architecture Review št. 14, ki nosi naslov »When Attitudes take Form«, Arnaud Hendrickx to imenuje »raziskovalno okolje, ki temelji na praksi«. BWC prepleta arhitekturno prakso z izobraževanjem in razvojem izdelkov. Rezultat je vrsta novih eksperimentalnih zgradb,

1

Foto: Stijn Bollaert

2

Situacija

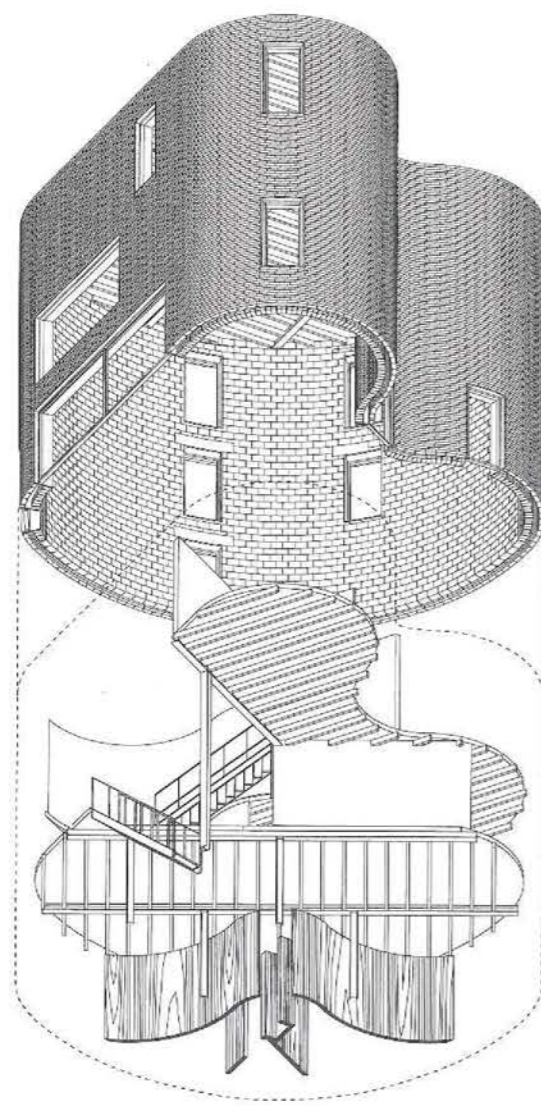

1

Aksonometrijski prikaz
sestava hiše

2

Foto: Stijn Bollaert

petletno izvajanje študentskih projektov in magistrskih disertacij na Univerzi v Gentu, na Oddelku za arhitekturo in urbanistično načrtovanje, ter razvoj BLAF fasadne opeke, imenovane »Big Brick«. Kar zadeva izobraževanje, pri projektu Brick Wall City ne gre za odličnost pri uporabi obstoječe teorije gradnje, temveč za stališča oblikovanja in kritično raziskovanje možnih prihodnosti.

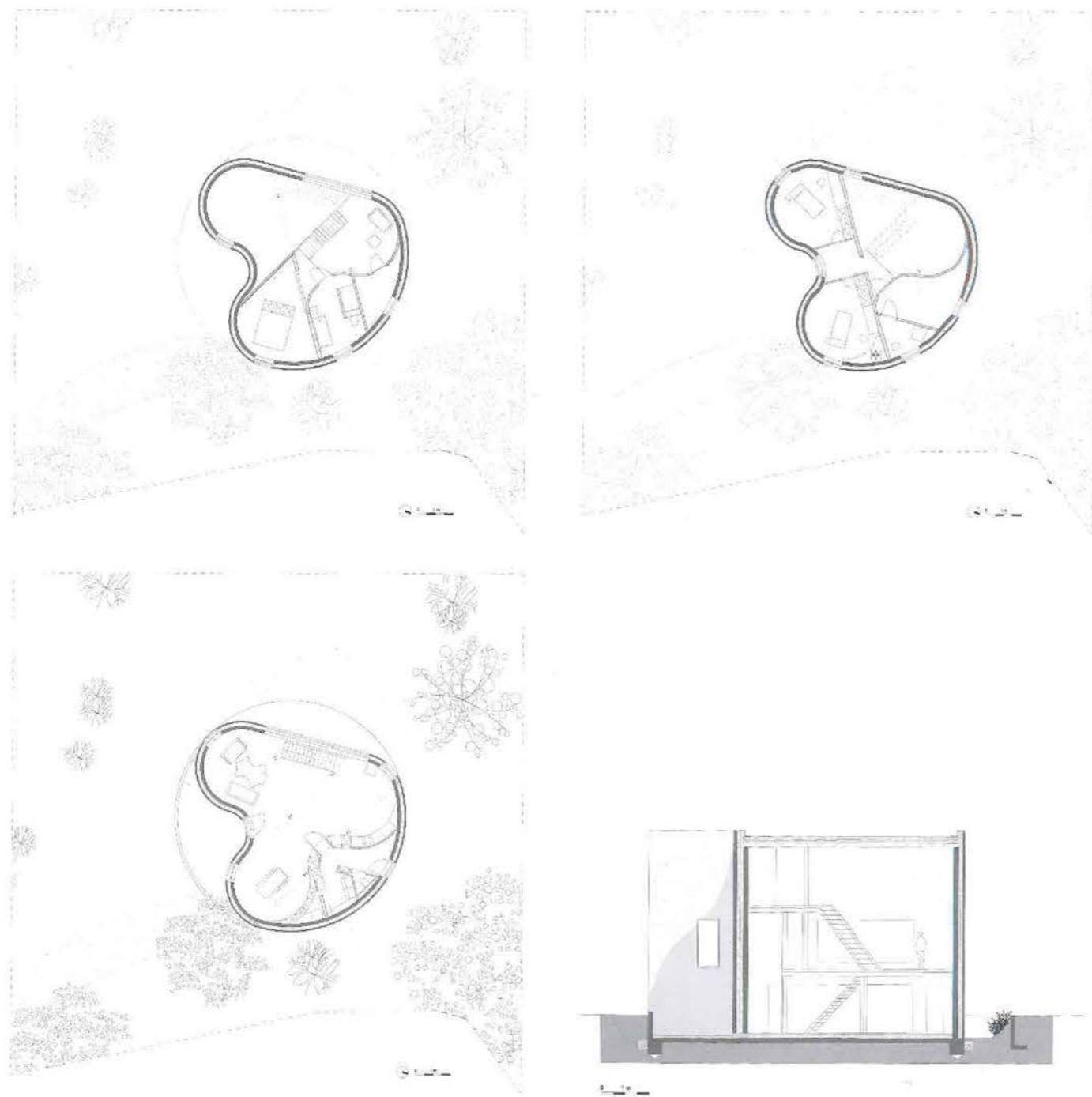
Kako to, da ste za predmet raziskave izbrali opeko, ki se zdi tudi nasploh močan oblikovalski fokus pisarniškega opusa?

Za BLAF je v arhitekturi bistvenega pomena, da so materialnost, konstrukcija in podoba vedno med seboj povezani in se medsebojno oplajajo. Skozi poetiko, ekologijo in ekonomijo so vsi trije vidiki neločljivo prepleteni z družbenimi izzivi. Občutek nujnosti spodbuja voljo do inovacij. Naša pozicija je, da konstrukcija ni le sredstvo, ki povezuje materialnost s podobo arhitekture, ampak je tudi leča, skozi katero lahko gledamo na družbo.

Druga zanimivost, ki jo omenjate pri opisu projekta, je problematika uporabe opeke za lepljeno fasadno oblogo in težavnost njenega recikliranja. Ali nam lahko poveste več o tem?

Pri realizaciji hiše »dnA House« je biro BLAF ugotovil, da ima premik od viseče fasade z votlimi stenami proti samonosnim avtonomnim lupinam stavbe več prednosti, a tudi eno veliko pomanjkljivost: stroške gradnje zaradi večje količine opeke, ki je potrebna za zid. Ne zaradi materialnih stroškov, ker se to zlahka nadomesti z rezi na kovinskih obesih, ampak zaradi zidanja. Ker so stroški dela danes odločilni dejavnik pri ekonomiki gradnje, je bilo to izhodišče za razvoj »Big Bricka«, ki smo ga razvili skupaj z dvema glavnima proizvajalcema fasadne opeke na belgijskem trgu. Big Brick je fasadna opeka, ki omogoča izvedbo samonosilnih fasadnih sten z enakim številom opek na m² kot običajna raztegljiva polovična kamnita fasada.

- 1
Tloris pritičja
- 2
Tloris prvega nadstropja
- 3
Tloris drugega nadstropja
- 4
Prerez
- 5
Foto: Stijn Bollaert

Doslej je bilo uspešno postavljenih pet pilotnih hiš iz velikih opek in šestnadstropna balkonska struktura za urbani blok. BLAF trenutno obdeluje povratne informacije teh pilotov in preizkuša nova spoznanja, preden preide na naslednji korak.

Hiša se nahaja blizu glavne avtoceste in debela zunanja opečnata stena zagotavlja ublažitev učinka hrupa in vzpostavitev slušnega udobja. Ali ste za akustične lastnosti hiše uporabili kakšno metodo modeliranja? Kakšne so vaše splošne izkušnje v zvezi z uporabo opeke? Ali imajo različne vrste blokov (polni, ekstrudirani, ventilirani ...) tudi različne akustične lastnosti?

Posebni študij ni bilo, le logično razmišljanje. Masa in oblika stene, trojno steklo, lesena notranja konstrukcija in tako dalje.

Kako ste rešili toplotno izolacijo objekta? Je opečni zid eno- ali dvoslojen? Je notranjost prezračevana ali trdna? Kako ste se lotili problema toplotnih mostov?

Uporabili smo povsem klasično dvoslojno prezračevano steno, vendar je vsa iz opeke, ki smo jo ponovno uporabili. Ker so vse zunanje stene samonosilne, so stiki med posameznimi sestavnimi elementi hiše minimalni, tako da reševanje toplotnih mostov ni zahtevalo nobenih posebnih rešitev.

